

докази і висновки тієї або ж іншої соціологічної теорії і т.і.), слабкий студент спроможний виконати тільки частину завдання.

У контексті розвиваючого навчання іноземної мови встає проблема якості підготовки викладача. Слід зазначити, що у ході навчання іноземної мови майбутні спеціалістів-соціологів у різноманітних сферах діяльності викладач повинен максимально використовувати тематику того чи іншого фаху, відпрацьовувати вже відому студентам інформацію, так і зовсім нову, яка являє інтерес з боку студентів. Окрім суто професійних надбань, вивчення іноземної мови надає можливість увійти в світ іншої культури, ознайомитись із загальнолюдськими цінностями. Появі інтересу, його стійкості сприяє новизна матеріалу як за формою, так і за змістом. Принцип новизни у свою чергу зумовлює і нешаблонну організацію навчального процесу, і різноманітність прийомів роботи [4]. У процесі підготовки матеріалу викладач припускає постановку завдань, які пов'язані зі змістовним аналізом тексту за фахом; і їхнє рішення разом зі студентами, які стають активними учасниками іншомовного спілкування.

Таким чином, робота над текстами за фахом підвищує мотивацію навчання студентів-соціологів, приводить до поліпшення розуміння спеціальних соціологічних текстів на іноземній мові, сприяє становленню й розвитку навичок іншомовної компетентності.

Література

1. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. М.: Просвещение, 1991. – 222 с.
2. Карп'юк О. Основні критерії навчання іншомовного спілкування комунікативно-орієнтованою методикою / Іноземні мови в навчальних закладах. – 2005. – №4. – С. 92.
3. Морська Л.І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей / Іноземні мови. 2002. – №2. С.124.
4. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – М.: Просвещение, 1991

Б.І. Шульга

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ І ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УКРАЇНІ

Електронне дистанційне навчання успішно використовується у навчальних закладах за рубежом з часу створення мережі Інтернет. В Україні і за рубежом економічні дисципліни були одними із перших, на основі яких створено багато дистанційних курсів (ДК) – основних навчальних матеріалів під час дистанційного навчання студентів.

Наприклад, всі виявлені нами у 2002 р. вітчизняні електронні дистанційні курси в десятих провідних вищих навчальних закладах (ВНЗ) і організаціях у

впровадження дистанційного навчання поділялися за тематикою на такі групи: 1) економічні дисципліни – 148 дистанційних курсів; 2) інформаційно-комунікаційні – 11 ДК; 3) технічні – 15 ДК; 4) гуманітарні – 24 ДК; 5) фундаментальні – 6. Тобто із 224 дистанційних курсів приблизно 66% становили ДК з економічних дисциплін в 10 ВНЗ. Подібне співвідношення вітчизняних ДК економічного спрямування з ДК інших дисциплін спостерігалось у 2010 р. при загальній кількості 563 дистанційних курсів у згаданих вище ВНЗ. У більшості випадків дистанційні курси використовуються при комбінованому навчанні цих дисциплін, тому що дистанційне навчання, поки що, не узаконено в Україні і прирівнюється до заочного навчання.

Мета доповіді – провести порівняльний аналіз розроблення і використання дистанційного навчання іноземних мов у вітчизняних вищих навчальних закладах економічного спрямування, запропонувати шляхи прискорення цього процесу на основі досвіду Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Матеріалом дослідження є дистанційні курси з іноземних мов для студентів ВНЗ економічного спрямування, виявлених на Веб-сторінках вітчизняних ВНЗ за 2002-2010 рр.

Розглянемо детальніше вітчизняний досвід укладання дистанційних курсів на прикладі вітчизняних курсів з іноземних мов, які вже успішно використовуються у вищих навчальних закладах України економічного спрямування:

1. Дистанційні курси „Ділова іноземна мова (англійська, німецька, французька)” укладено у Львівському банківському інституті 1996 р. у співпраці з банківською фірмою „Дизайн для навчання” для кейсової технології дистанційного навчання [1; 5]. Курси призначено для студентів вищих і середніх навчальних закладів, які навчаються за дистанційною формою навчання та спеціалізуються за напрямом фінанси і кредит, банківська справа, економіка тощо.

2. Курс з бізнес-англійської мови у Міжнародному університеті фінансів укладено 1999 року спільно з Міжнародним науково-навчальним центром ІНТЕКСО/МПП інформаційних технологій і систем НАН України та Міністерства освіти і науки України для мережевої технології дистанційного навчання [3]. Курс призначено для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за дистанційною формою навчання, використовуються студентами МУФ, які навчаються другу вищу освіту з економічних спеціальностей, а також студенти інших курсів будь-яких вищих навчальних закладів.

3. Курс англійської мови для бізнес-англійської мови „Ділове спілкування” розроблений 1999 року в рамках спільного проекту з Лойола Коледжем (США) і Львівським Інститутом Менеджменту для мережевої технології дистанційного навчання [2]. Курс дає можливість діловим людям засвоїти міжнародні стандарти ділового спілкування (усного та письмового), розуміти тенденції культурного ділового спілкування, розпочати діяльність, спрямовану на досягнення успіху кар'єри.

4. Дистанційний курс англійської мови „Бізнес-англійська мова з точки зору культурних зв'язків” розроблений викладачами кафедри міжкультурної комунікації та іноземних мов Національного технічного університету „ХПІ”

протягом 2003-2005 років, використовується для дистанційного та комбінованого навчання студентів цього університету [4].

Проведене дослідження дало можливість виявити невелику кількість ДК з іноземних мов для ВНЗ економічного спрямування при порівняно великій кількості ДК з економічних дисциплін у вітчизняних освітніх закладах.

Для прискорення процесу укладання дистанційних курсів з іноземних мов запропонований курс лекцій і практичних занять для студентів старших курсів, під час яких вони освоюють теоретичні і практичні навички укладання ДК для потреб кафедр іноземних мов та інших кафедр [6: с. 144-149]. Цей досвід розроблення і впровадження курсів можна також використати у всіх ВНЗ економічного спрямування.

Література

1. Воронюк І., Горбач Г., Жулкевська В., Красюк Н., Чорній В. Ділова іноземна мова (англійська). – Львів: ЛБІ. – 1996. – 71 с.
2. Самохвалова В. Ділова іноземна мова (німецька). – Львів: ЛБІ. – 1996. – 70 с.
3. Міжнародний університет фінансів. – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://iuf.ntu-kpi.kiev.ua/index.php3/edu/forms/dist>. – Заголовок з екрана, 2009.
4. Львівський інститут менеджменту. – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://www.lim.lviv.ua>. – Заголовок з екрана, 2009.
5. Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://dl.kpi.kharkov.ua>, <http://cde.kpi.kharkov.ua>. – Заголовок з екрана, 2011.
6. Шуневич Б. Новий варіант підготовки розробників дистанційних курсів // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2009. – № 3. – С. 144-149.

С.І. Юсупно, Т.В. Коренюк

Чернігівський державний технологічний університет

MULTIMEDIA-ASSISTED UNIVERSITY ESP TEACHING

In the recent years, people have become increasingly aware of the importance of learners themselves for the final result of learning. Therefore, self learning, that is, foreign language teaching practice centered on learners, has become a hot topic in current ESP teaching. With the development of science and technology, multimedia technology is increasingly used in teaching, so is it in English teaching.

These days universities are expected to make use of multimedia and network technologies as well as new teaching patterns to reform the former onefold class teaching pattern focused on teachers' explanation. In addition, students are advised to learn ESP with the help of the computer, which takes up 30%-50% of the total credit for the English course. Without doubt, the combination of multimedia and foreign language teaching has instilled vitality into university English in terms of teaching method and process [1, p. 28].

As is well known, the traditional university English teaching pattern relies on a combination of a teacher, students, chalk, a blackboard and a cassette recorder in some

cases while in multimedia teaching, the pattern including the teacher, students, the computer and courseware is employed which is guided by Constructivism. According to this theory, the learner is not only a passive recipient of knowledge but an active architect, therefore, only through students' active construction will the information they have obtained from the outer world be converted into their own knowledge. In this way, students will be active achievers and architects instead of passive recipients. This theory seems particularly appropriate to be the theoretical basis for multimedia university English teaching. Actually, the traditional teaching pattern in which the teacher takes the dominance is challenged under the current circumstance of multimedia teaching. When conducting multimedia teaching, teachers have to innovate their educational ideas timely; otherwise the advantages of multimedia teaching cannot be exerted with only the combination of blackboard and chalk converted into that of technology and screen.

As a result, ESP teachers are expected to convert their traditional ideas, to update their concepts and to accomplish the conversion in their role. That doesn't only mean handing over learning initiatives to students, providing them with rich learning resources or changing the lecture-based class pattern into research-based pattern. Due to their dominant role in class teaching, teachers are supposed to start from the general teaching aims to reasonably employ multimedia, to arrange teaching content and class activities creatively and scientifically, to create an atmosphere for students' active learning, hence making multimedia an organic part in teaching as well as a powerful tool to improve teaching and satisfying teaching demands to the largest degree [2, p. 68].

What are the main Advantages of Multimedia Teaching?

First PPT courseware frequently used in multimedia teaching has increased the information volume in teaching as well as saved a large amount of time otherwise spent in writing on the blackboard and improved class efficiency. The saved time can be used for review, which helps to improve efficiency. In addition, the use of PPT provides greater clarity compared with blackboard, increasing visuality and visualization in teaching and playing a quite important role in attracting students' attention [3, p. 14].

Second, by integrating sound, light, electricity, image and color into a whole, multimedia provides a multi-level teaching and learning pattern for both teachers and students. The interactive learning environment it provides enables the learner to acquire feedback timely, to learn about their learning result, to adjust their learning steps, pace and difficulty accordingly; the favourable language environment it offers give students an access to pure pronunciations and intonations as well as dialogues, which is of great help to students' language understanding and imitation.

Third, the development in multimedia has caused great changes in foreign language teaching content. Teachers can integrate class teaching materials and display the same teaching content with a variety of information under the help of multimedia. For instance, teachers can download materials and use them at class after working up and editing them; they can also carve some satellite TV programs into disk to inform students of something new in the world; they can compose some existing teaching materials into a variety of audio-visual materials to increase class interest as well as students' involvement.

Fourth, the multi-dimensional multimedia information helps to cultivate students' associative thinking. Human thoughts are bouncing and associative. Sound, image, quality feeling and number will help people with their thinking and memory. Teachers can fully